

Kõnekad lehed

Taime lehed väljendavad tema eluviisi looduslikul kasvukohal. Kui seda endale teadvustada, on võimalik paljusid hooldusvigu vältida.

Rohelised lehed on taime jõujamad, sest siin toimub fotosüntees, mille abil toodetakse kõik taime eluks vajalikud ained. Peamiselt lehe alumisel küljel asetsevad tilukeste õhulõhede kaudu neelavad taimed süsihappegaasi ning eritavad hapnikku ja veeauru.

Aurumine on vajalik, sest ainult seejuures tekkiva imamisjõu tõttu suudab taim transportida vee ja toitained juurtest kõigisse maapealsetesse osadesse. Lisaks reguleerib aurumine ka taime soojusvarustust.

Mida kõrgem temperatuur, seda enam vett aurub ja juured peavad seda lisaks tooma. Vihmametsades, kus õhk on väga niiske ja esineb palju sademeid, pole see probleemiks. Sealtpärast taimedel on tavaliselt suured, pehmed, õrnad, mahlakad, sametised või tugevasti liigestunud lehed.

Palavatel aladel, kus sademeid on harva, on asi muidugi teisiti. Sealsetel taimedel on välja arenenud mitmesuguseid kohastumisi, et aurumist vähendada, näiteks karvkate või väikesed jäigad nahkjad lehed. Kaktuste lehed on taandarenenud asteldeks ja vars täidab veereservuaari ülesannet, sama kehtib paljude teiste sukulentide lehtede ja varje kohta.

Seda, kui palju vajab toataim vett, päikest või varju, saab seega otsustada juba lehtede järgi.

Tugevate nahkjate lehtedega kummipuu talub kuiva õhku.

Toasõnajalgade õrnad lehed osutavad suurele õhuniiskuse vajadusele.

Kirjulehised taimed vajavad rohkem valgust kui ühtlaselt roheliste lehtedega liigid.

■ Suured, pehmed, tavaliselt helehohelised lehed, nagu näiteks sparmannial ja kiringõgesel, osutavad niiske õhu vajadusele. Neid tuleb sageli kasta ja piserdada, hoida aasta ringi soojas ja valgus, kuid otsese päikese eest kaitstud kohas.

■ Õrnade, õhukeste, mahlakate, sametiste või tugevalt liigestunud lehtedega taimed, näiteks säntpoolia, sõnajalad ja lemmalts, vajavad samuti suurt õhuniiskust. Hoidke neid ühtlaselt niiskes mullas ja piserdage tihti. Neile sobib mõõdukalt soe, poolvarjuline kuni varjuline koht.

■ Heleroheliste, valge- või kollasekirjude lehtedega taimed, nt roomav viigipuu või vau-tiigerleht, ei esita nii suuri nõudmisi õhuniiskusele. Neid tuleb mõõdukalt kasta, vältida seisvat vett alusel ja aeg-ajalt piserdada. Sobib mõõdukalt soe, väga valge, kuid ereda päikeseta koht.

■ Väikeste, enamasti nõeljate lehtede ja tiheda lehistusega taimed, näiteks lõunamürt ja vahalill, lepi-

Aaloe ja teised sukulendid on väga päikeselembesed.

vad väiksema õhuniiskusega. Tähtis on neid mõõdukalt kasta, et ei tekiks seisvat vett. Suvel meeldib neile soe kuni kuum, talvel jahe kuni külm koht. Nad on päikeselembesed.

■ Nahkjad, tugevad, sageli vahaja kihiga kaetud lehed nagu kummipuu või draakonipuul, ei vaja suurt õhuniiskust. Nad taluvad ajutist kuiva, vältima peab seisvat vett. Sobib päiksepaisteline, soe (isegi palav), talvel aga jahe koht.

■ Paksenenud lihakate lehtedega sukulentsed taimed, näiteks aaloe ja soomusleht, taluvad palavust, kuivust ning kuiva õhku. Seisvat vett tuleb alusel tingimata vältida. Nad armastavad päikest, ka eradat, talvel tahaksid aga jahedust.

Allikas: "Toataimed. Üle 200 armastatud taime sõnas ja pildis", Varrak 2011